

СТАНОВИЩЕ

върху дисертация на тема:

ЕМОЦИОНАЛНА ИНТЕЛИГЕНТНОСТ И МОТИВАЦИЯТА ЗА УЧЕНЕ КАТО ДЕТЕРМИНАНТИ ЗА ИЗБОР НА ПРОФЕСИЯ

Автор: Зорница Валентинова Маркова

докторант във ВСУ „Черноризец Храбър“

Професионално направление 3.2. „Психология“

Докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“

Получени материали: дисертационен труд, автореферат

Научни ръководители:

проф. д.п.н. Галя Тодорова Герчева

доц. д-р Ваня Господинова Христова

1. Актуалност на разглеждания в дисертацията научен проблем

Представеният за оценяване труд несъмнено попада в изследователския профил на съвременната психология, наситена с много постижения, но и с много дискуссионни и все още нерешени въпроси. Научният ѝ и подчертано приложен статут генерира проблемността на някои теми, сред които тази за спецификата и детерминацията на кариерния избор и несъмнената необходимост от психологическия им анализ и интерпретация.

Темата е актуална, защото е свързана с предизвикателството да се търси аргументиран отговор както за факторите, определящи професионалното самоопределение на младите хора, както и за начините за стимулирането ѝ. Този отговор иманентно съдържа

операционализирането на професионалния избор като функция на емоционалната интелигентност и мотивацията за постижения на обучаемите. От друга страна, значимостта на темата се обуславя и от недостига на научни изследвания, които се провеждат „на терен“ и са основа за аргументирани обобщения и препоръки.

Изследователският фокус е актуален, интересен и дисертабилен. Несъмнено, заявката откликва на злободневен за времето ни проблем, разгледан в специфичния ракурс на насочването на вниманието на специалистите по професионално ориентиране и кариерно консултиране към това, което е необходимо за подобряване на професионалната реализация на студентите.

2. Данни за докторанта

Авторката е коректен и прецизен изследовател, който успява да верифицира професионалния си опит в полезен научен продукт, осигуряващ инструмент за практическа работа.

Депозираната документация е изрядна и отговаряща на всички критерии по смисъла на процедурата за провеждане на настоящата защита. Информацията от автобиографията на Зорница Маркова свидетелства за един поетапно и достойно вървян път за професионална реализация в областта на психологията.

3. Данни за дисертацията и автореферата

Дисертационният труд е в обем от 189 страници и се състои от увод, изложение в три глави, изводи и препоръки, списък на използваната литература и осем приложения. Съдържанието на всяка от главите е разпределено в отделни параграфи. Основният текст съдържа 11 таблици, 21 фигури и 2 диаграми. Списъкът на използваната литература се състои от 249 източника – на кирилица и латиница.

Преценявам теоретичната база на разработката като академична, адекватна на проблематиката и достатъчно иновативна. Синтезирано и интелигентно, уводният текст много добре разкрива мотивацията и замисъла на изследователските усилия на докторантката и необходимостта от по-задълбочено проучване на емоционалната интелигентност и мотивацията за успех в процеса на професионално самоопределение. Ясно формулираните цел, задачи и водещи хипотези на цялостния дисертационен труд още в началото формират очакване от страна на читателя действително да научи повече относно ролята на емоциите и когнициите при адекватния избор на професия.

Изследователският интерес на настоящия дисертационен труд е мотивиран от идеята да изясни тази тема, проверявайки дали съществува връзка между емоционалната интелигентност на студентите, разглеждана като личностна черта, академичната мотивация и мотивите за избор на професия. С разглеждането на този въпрос, проведеното в настоящия дисертационен труд теоретико-приложно изследване търси нова насока в процеса на учене, с акцент върху емоционалната интелигентност като медиатор на взаимовръзката между мотивите за избор на професия и академичната мотивация.

След прецизния и всеобхватен теоретичен анализ на основните понятия, представен в първа глава, акцентът във втора глава е свързан с проведеното приложно емпирично изследване. Изводът ми по отношение на методологията на емпиричното проучване е, че моделът на изследването е описан прецизно, детайлно и цялостно. Предметът, обектът, целта и задачите са недвусмислено и точно формулирани. Проверката на заложените хипотези е осъществена посредством адекватен методически инструментариум.

Качественият и количественият анализ, представени в трета глава са прецизни и с подчертан практически потенциал.

По отношение на качествените и количествените качества на дисертационния труд считам, че докторантката е изпълнила минималните национални изисквания. Представените публикации са свързани с темата на дисертацията и демонстрират изследователска ерудиция. Авторефератът синтезирано и точно отразява съдържанието на дисертационния труд.

По отношение на процедурата и качеството на представената научна продукция не се регистрират нарушения. Дисертационният труд е оригинална научна разработка с несъмнени достойнства.

4. Научни приноси

Като приемам приносите, формулирани от докторантката, намирам основание да акцентирам върху най-значимите:

В теоретичен аспект могат да се открият следните научни приноси:

- Чрез използване на интегрален изследователски подход е проучена и систематизирана информацията за емоционалната интелигентност и академичната мотивация. Направените констатации и аналитични наблюдения са основа за формулиране на изводи и описание на авторски модел за адекватно професионално самоопределение на студентите.
- Проучени са предикторите, които комплексно влияят и определят професионалния избор като функция на емоционалната интелигентност и академичната мотивация.

В приложен аспект могат да се открият следните научни приноси::

- Верифицирана е връзката между изследвания личностов конструкт „емоционална интелигентност“ и перцепцията за академична мотивация, с което е потвърдена хипотезата, че професионалният избор е функция на емоционалната интелигентност на студентите.
- Предложен е иновативен модел и практически инструмент за измерване и оценка на психологическата специфика на избора на кариерен път. Разкрива се влиянието на ключови личностни ресурси върху избора на професия.
- Моделът на изследването е описан комплексно. Предметът, обектът, целта и задачите са точно формулирани. Приложена е адекватно структурирана методика за изследване на измерваните величини.
- Проверката на заложените хипотези е осъществена посредством подходящ инструментариум и статистическа обработка на данните. Извършеният качествен сравнителен анализ на резултатите е коректно осъществен.
- Емпирично е доказано медиращата роля на емоционалната интелигентност във взаимоотношението между академичната мотивация и мотивите за избор на професия/специалност във системата на висшето образование
- Формулираните изводи са релевантни на конкретното изследване, а обобщението има реалистична приложимост.
- Като най-съществен принос определям коректно и задълбочено формулираните препоръки, базирани върху проведеното изследване и насочени към специалистите, занимаващи се с професионално ориентиране и кариерно консултиране.

Заклучение.

На основата на гореизложения анализ на дисертацията на Зорница Маркова на тема: „ЕМОЦИОНАЛНА ИНТЕЛИГЕНТНОСТ И МОТИВАЦИЯТА ЗА УЧЕНЕ КАТО ДЕТЕРМИНАНТИ ЗА ИЗБОР НА ПРОФЕСИЯ“, давам своята ПОЛОЖИТЕЛНА оценка за труда и убедено препоръчвам на уважаемото Научно жури да присъди на **Зорница Маркова** докторант към Катедра „ПСИХОЛОГИЯ“ във ВСУ „Черноризац Храбър“ образователната и научна степен “доктор” в Област на висше образование: 3. Социални, стопански, правни науки и национална сигурност, Професионално направление: 3.2. Психология – педагогическа и възрастова психология.

27.04. 2023 г.

Подпис:

гр. В.Търново

/проф.д-р/ Велислава Чавдарова